

NORSK LOVTIDEND

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 35

Utgitt 15 september

1938

Kongelig resolusjon.

2 sept.

I medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 117, annet ledd bestemmes, at nevnte lov inntil utgangen av 1940 ikke kommer til anvendelse på forsikring i utlandet mot tap og skade på egen eiendom som følge av ras eller utglidning.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

2 sept.

I medhold av § 28 i lov om skogvern av 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet d. d. utferdiget bestemmelse om at i Buksnes herred, Nordland fylke, skal all skog henregnes til vernskog.

Bestemmelsen som trer i kraft 1 oktober 1938, ligger utlagt til eftersyn hos lensmannen og ordføreren i herredet.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

3 sept.

I medhold av § 38 i lov om skogvern av 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet d. d. utferdiget bestemmelse om at i Sokndal herred, Rogaland fylke, skal all skog henregnes til vernskog.

Bestemmelsen som trer i kraft 1 oktober 1938 ligger utlagt til eftersyn hos lensmannen og ordføreren i herredet.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

5 sept.

I medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 2 juni 1933, jfr. kongelig resolusjon av s. d., har Landbruksdepartementet under 5 september 1938 for Hemsedal herred, Buskerud fylke, fastsatt følgende fiskeregler:

1. Fra og med 16 september til og med 31 mai er alt fiske forbudt.

2. Det er til enhver tid forbudt i herredets elver og bekker til fangst av fisk å anvende bundne redskaper, samt så vel i vatn som i elver og bekker å anvende følgende redskaper og fangstmåter:

a) dragnot eller lignende redskaper,

b) oter eller annen krokrekke i bevegelse samt line (rev),

- 5 sept. c) lyster eller annet redskap med spiss eller krok som ikke er beregnet på å slukes av fisken,
 d) sløer, teiner eller lignende redskap,
 e) fiskemåter som krever bruk av ildslys eller annet kunstig lys.

3. Enhver fisk som tas på krokredskap og som er mindre enn 22 cm målt fra snutespissen til enden av halefinnens mitterste stråler skal med forsiktighet tas av kroken og slippes ut i vannet.

§ 4. I følgende vatn skal bundne redskaper ha en minste maskevidde av 45 mm mellom knutene i våt tilstand: Storevatn, Helsingvatn, Vannen, Attjern, Lintjern, Løkevadtjern, Ytretjern, Grytevatn, Gammen, Hamartjern, Gravsettjern, Fagersetvatn, Flatsjø, Storeskarvatn, Nordre og Søndre Hydalsvatn samt Nausttjern.

I herredets øvrige vatn skal minste maskevidde for bundne redskaper være 52 mm.

5. Fra reglene gjelder følgende undtagelsesbestemmelser:

- a) I mai og juni måneder er det til fangst av abbor på dens sedvanlige gyteplasser tillatt å anvende bundne redskaper med mindre maskevidde enn foran nevnt samt teiner og lignende redskaper,
 b) hov som hjelperedskap kan anvendes med mindre maskevidde enn foran nevnt.

6. Settegarn (stågarn) som bevislig er anskaffet før reglens ikrafttredelse og som til da har vært lovlige, kan anvendes til utløpet av året 1940.

7. For vatn eller elvestrekninger som danner grense mot naboherred, gjelder reglene bare for så vidt lignende bestemmelser er gjeldende i naboherredet.

8. Overtredelse av disse regler er belagt med straff.

9. Disse fiskeregler trer i kraft 1 januar 1939 og gjelder inntil videre.

Samtidig opheves Landbruksdepartementets bestemmelse av 23 september 1933 om fiskeregler for Hemsedal herred.

5 sept. **Skriv** frå Landbruksdepartementet.

I medhald av lov om freding av ferskvannsfisk frå 2 juni 1933, jfr. kongeleg resolusjon frå s. d. har Landbruksdepartementet 5 september 1938 for Hornnes herad, Aust-Agder fylke, fastsett desse fiskereglar:

1. Alt fiske er forbode frå og med 15 september til og med 20 oktober.

Forbodet gjeld ikkje Mykjestølsvatnet og Romedalsvatnet på Ulebergheidi, Øyvatt på Abuslandheidi, Dåsvatt, Dåselva, Skjerka nedanfor Mykjestølsvatnet, Otraelva og

Dypletjønn, Stemtjønn, Stråntjønn og Vasslandstjønn på 6 sept. Dåsvatnheidi.

2. Det er til kvar tid forbode å bruka ljoster eller annan reidskap med odd (spiss) eller krok som ikkje er rekna på å verta slukt av fisken.

3. Brot på desse fyresegner vert straffa.

4. Desse fyresegner tek til å gjelda 1 januar 1939 og gjeld til vidare.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

6 sept.

I medhold av lov av 2 juni 1933 om fredning av ferskvannsfisk, jfr. kongelig resolusjon av s. d., har Landbruksdepartementet 6 september 1938 for Furnes herred, Hedmark fylke, fastsatt følgende fiskeregler:

1. I Flakstadelven så langt som ørret fra Mjøsa går op, er det forbudt til fangst av fisk å benytte:

- a) lyster eller annet med spiss eller krok forsynt redskap som ikke er beregnet på å slukes av fisken,
- b) bundne redskaper med mindre masker enn 52 mm mellem knutene i våt tilstand, dog gjelder denne bestemmelse bare for ørretfiske,
- c) sløer, mjæler og lignende innretninger hvis sider eller forreste del ikke består av bundet redskap med mindre mellemrum enn 45 mm mellem spilene.

2. I Brumundelven så langt som ørret fra Mjøsa går op, er det forbudt:

A. Til fangst av ørret å benytte:

- a) lyster eller annet med spiss eller krok forsynt redskap som ikke er beregnet på å slukes av fisken,
- b) bundne redskaper med mindre avstand mellem knutene enn 52 mm i våt tilstand,
- c) kurver, bøtter og lignende redskaper,
- d) opgangssløer.

B. Innen en avstand av 50 meter utenfor munningen av nevnte elv er det forbudt å sette ut garn.

C. I nedgangssløer skal avstanden mellem bunnspilene være minst 40 mm. Dessuten skal sløene være innrettet således at fisken fanges i en kum som står i vann og som er forsynt med loddrette spiler med minst 40 mm mellemrum så undermåls fisk kan slippe ut i elven.

D. Mjæler (teiner) skal bare ha langsgående spiler som i minst to tredjedeler av redskapets hele lengde skal ha en avstand av minst 45 mm mellem spilene. Hvis spilene forbindes med tverrbånd av ståltråd, vidjer eller annet materiale, skal avstanden mellem disse tverrbånd være minst 25 cm.

6 sept. 3. For andre til herredet hørende vatn og elver — Mjøsa undtatt — samt for de strekninger av Flakstadelven og Bru-mundelven som ikke inngår under reglenes post 1 og 2, skal gjelde følgende fiskeregler:

Det er til enhver tid forbudt å benytte:

- a) lyster eller annet med spiss eller krok forsynt redskap som ikke er beregnet på å slukes av fisken,
- b) garn og not med mindre masker enn 32 mm mellom knu-tene i våt tilstand,
- c) sløer, mjæler og lignende innretninger med mindre av-stand enn 26 mm mellom bunnspilene.

4. Fra og med 1 september til og med 31 oktober er alt fiske forbudt. Denne høstfredning gjelder også for ørreten i Mjøsa.

5. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.

6. Disse bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939 og gjel-der inntil videre. Samtidig opheves de ved Landbruksdeparte-mentets bestemmelse av 21 oktober 1933 fastsatte fiskeregler for Furnes herred.

6 sept. **Skrivelse fra Landbruksdepartementet.**

I medhodl av lov av 2 juni 1933 om fredning av fersk-vannsfisk, jfr. kongelig resolusjon av s. d. har Landbruks-departementet 6 september 1938 for Ringsaker herred, Hedmark fylke, fastsatt følgende fiskeregler:

A. I alle elver og bekker (innbefattet elve- og bekke-munninger) som faller i Mjøsa så langt som ørret fra Mjøsa går op gjelder følgende fiskeregler:

1. Det er forbudt til fangst av ørret å benytte:

- a) lyster,
- b) bundne redskaper med mindre avstand mellom knu-tene enn 52 mm i våt tilstand, herfra undtatt håv som hjelperedskap,
- c) kurver, bøtter og lignende redskaper,
- d) opgangsløer.

2. Innen en avstand av 50 meter utenfor munningene er det forbudt å sette ut garn.

3. I nedgangssløer skal avstanden mellom bunnspilene være minst 40 mm, og sløene skal dessuten være innrettet slik at fisken fanges i en kum som står i vann og som er forsynt med loddrette spiler med minst 40 mm avstand mellom spilene, så undermåls fisk kan slippe ut i elven.

4. Mjæler (teiner) skal bare ha langsgående spiler som i minst to tredjedeler av redskapets hele lengde skal ha en avstand av minst 45 mm mellom spilene. Hvis spi-

lene forbindes med tverrbånd av ståltråd, vidjer eller annet materiale, skal avstanden mellom disse tverrbånd være minst 25 cm. 6 sept.

5. Fra og med 1 september til og med 31 oktober er ethvert fiske forbudt. Denne høstfredning gjelder også for ørreten i Mjøsa. I Brumundelven gjelder den dog bare forsåvidt tilsvarende fredning gjelder for Furnessiden.

B. For Næren sjø med tilstøtende elver og bekker gjelder følgende fiskeregler:

1. Bundne redskaper som i våt tilstand holder mindre enn 35 mm mellom knutene, herfra undtatt håv som hjelpe-redskap, er forbudt.
2. Kupefisk samt fiske med jagegarn er forbudt fra og med 1 januar til og med 9 juni.
3. Alt fiske er forbudt fra og med 1 september til Næren sjø er islagt.

C. For Brøttum og Ringsaker bygdealmenning samt Pihlske almenning — herunder dog ikke innbefattet noen del av Næren sjø med tilstøtende elver og bekker — gjelder følgende fiskeregler:

1. I alle vatn, elver og bekker samt elve- og bekkemunnning er det forbudt til fangst av ørret, røye og sik å benytte:
 - a) lyster,
 - b) stökrok,
 - c) bundne redskaper med mindre avstand mellom knutene enn 35 mm i våt tilstand, herfra undtatt håv som hjelperedskap,
 - d) kurver, bøtter og lignende redskaper.
 - e) mjæler (teiner), op- og nedgangsslør.
2. Innen en avstand av 50 meter utenfor munningen av elv eller bekk er det forbudt å sette ut garn.
3. Fra og med 1 september til isen går op om våren er alt fiske forbudt. Herfra undtatt pilk og kupe til fangst av abbor.
4. I Fjellelven (elven mellom Kroksjøen og Sjusjøen) og i Finnøla (heri innbefattet Fjellåen) er ethvert fiske forbudt. Herfra undtas krokfiske i juli måned.

D. For alle andre elver og vatn, herunder ikke innbefattet Mjøsa:

1. Fra og med 1 september til og med 31 oktober er ethvert fiske forbudt, herfra undtatt pilk og kupe til fangst av abbor.
2. Det er til enhver tid forbudt å benytte:
 - a) lyster,
 - b) bundne redskaper som i våt tilstand holder mindre

- 6 sept. enn 25 mm mellem knutene, dog gjelder dette forbud ikke håv som benyttes til fangst av gåløie (ørekyte) eller som hjelperedskap,
- c) mjæler (teiner) og opgangssløer.
3. I nedgangssløer skal avstanden mellom bunnspilene være minst 35 mm, og sløene skal dessuten være innrettet slik at fisken fanges i en kum som står i vann og som er forsynt med loddrette spiler med minst 35 mm avstand mellom spilene, så undermåls fisk kan slippe ut i elven. Disse sløer må bare anbringes på steder hvor det tidligere har vært benyttet sløe eller teine.
4. Reglene gjelder ikke for vannområder hvor ørret, røie eller sik ikke forekommer.
- E. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.
- F. Disse bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939 og gjelder inntil videre. Samtidig opheves de ved Landbruksdepartementets bestemmelse av 2 august 1930 fastsatte fiskeregler for Ringsaker herred.
- 7 sept. **Skrivelse** fra Landbruksdepartementet.
Herved opheves Landbruksdepartementets bestemmelse av 31 august 1937 om tillatelse til jakt på rådyr i Torsnes herred, Østfold fylke.
- 7 sept. **Skriv** frå Landbruksdepartementet.
Med heimel i § 44 i lov frå 20 mai 1899 om jakt og fangst og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette for Vanylven, Syvde, Sande, Rovde, Herøy, Volda og Dalsfjord herader, Møre og Romsdal fylke, fastsett at tiur, røy og orrfugl skal vera freda heile året.
- Fyreseгна gjeld frå 1 januar 1939 til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1943.
- Brot på denne fyreseгна vert straffa.
- 7 sept. **Skriv** frå Landbruksdepartementet.
Med heimel i § 22 i lov frå 20 mai 1899 vedkomande jakt og fangst og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette gjeve løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr til solenge i Vanylven, Syvde, Vartdal, Volda, Dalsfjord, Hjørundfjord, Stranda, Ørskog, Eide og Stangvik herader, Møre og Romsdal fylke.
- Gift må ikkje leggjast ut fyre 1 november og må tilinkjegerast innan 1 mai kvart år.

Provisorisk anordning om plikt til å gi opplysninger til en representativ bolig telling. 9 sept.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

I medhold av § 17 i grunloven blir det bestemt:

§ 1. I de kommuner eller deler av kommuner som Det statistiske centralbyrå bestemmer, plikter enhver å gi opplysninger om sine boligforhold m. v. efter nærmere bestemmelser som Socialdepartementet fastsetter. Opplysningene skal gis innen 15 november 1938. Reglene i lov om tilveiebringelse av opgaver til den offisielle statistikk av 25 april 1907 §§ 3 og 4 gjelder på tilsvarende måte.

§ 2. Denne anordning trer i kraft straks og gjelder til utgangen av året 1938.

Gitt på Oslo slott 9 september 1938.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

C. Lampe
kst.

Kongelig resolusjon.

9 sept.

Den godtgjørelse som ved sportelloven av 6 august 1897 § 114, 1 ledd, jfr. lov av 18 februar 1927, er bestemt for forkynnelser i civile saker, forhøies i medhold av samme paragrafs nest siste ledd fra 1 oktober 1938 inntil videre til kr. 4,00 for forkynnelser i Kautokeino herred, Finnmark fylke.

Kongelig resolusjon.

9 sept.

I medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 117, 2 ledd bestemmes at nevnte lov i de 4 første år efter denne resolusjon ikke kommer til anvendelse på forsikring mot risiko ved eksport-kreditt.

Kongelig resolusjon.

9 sept.

I medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 117, 2 ledd bestemmes at nevnte lov inntil videre ikke kommer til anvendelse på forsikring mot tvillinger.

Kongelig resolusjon.

9 sept.

I medhold av § 117, a i lov av 18 juni 1938 om tillegg til lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 bestemmes:

Overfor selskaper som uten å være livsforsikringsselskaper driver spareursvirksomhet med garantert rente, har Forsikringsrådet den samme rett til å foreta kontroll og kreve regnskapsavleggelse og selskapene de

9 sept. samme plikter til å imøtekomme Forsikringsrådets forlangende og henvendelse som gjelder for almindelige livsforsikringsselskaper ifølge lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911.

9 sept. **Kongelig resolusjon.**

I. I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 gis stadfesting på vedtak av Østre Gausdal herredstyre, Opland fylke, i møter 14 januar 1937 og 23 juli 1938 om nye almindelige helseforskrifter og forskrifter om meldeplikt når tuberkulose syke skifter bopel.

II. De almindelige helseforskrifter som nu gjelder for herredet, stadfestet ved kongelige resolusjoner av 25 august 1879, 7 juli 1913, 30 november 1923 og 26 mars 1926 samt tuberkuloseforskrift, stadfestet ved kongelig resolusjon av 29 august 1904, opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann. Tilsynsmennene har i hver sin krets plikt til å påse at helseforskriftene blir gjennomført og overholdt. Tilsynsmennene velges av og blandt helserådets medlemmer i første helserådsmøte etterat nyvalgt herredstyre har begynt sitt virke og fungerer til neste kommunevalg.

§ 2. Opføring, flytting eller større forandring av bolig som er bestemt til varig opphold for mennesker (våningshus) eller av uthus til slik bolig skal meldes til nærmeste medlem av helserådet. Denne sender melding til helserådets ordfører. Følgende skal da iakttas:

- a) Ved nybygg eller flytting av våningshus skal velges til hustomt et sted som har lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.
- b) Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene siden og privet og hus som er bestemt til opphold for husdyr på den andre siden må ikke være mindre enn 8 — otte — meter. Avstanden til pelsdyrgård ikke mindre enn 50 — femti — meter.
- c) Byggingen skal ordnes slik at det kommer mest mulig lys til beboelsesrummene og ikke noe hus må settes slik at det tar soilysen fra noe våningshus.
- d) All matjord skal fjernes fra hustomten, og denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avledning og grøfting beskyttes mot overvann og mot grunnvann til så stor dybde

som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og 9 sept. gårds plass skal planeres så det ikke dannes vann- eller sølepytter. Tun eller gårds plass må ikke ha tilsig av gjødsel eller annen urenhet, jfr. § 8.

e) Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker, skal opføres på undermur av gråsten, betong eller annet jevn godt materiale av minst 30 — tredve — cm høide over jorden. Undermuren skal være tett og der det ikke er kjeller, skal den være forsynt med minst 2 trekkhull på motstående side i muren, hvert minst 150 kvadratcentimeter stort. Trekkhullene skal være dekket med smågitret rist. Over grunnmuren skal legges isolasjonsbelegg. Der det ikke er kjeller skal det mellom gulvet i 1 etasje og jorden være minst 60 cm avstand.

f) Gulvet i 1 etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll mellom gulvene.

g) Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak, skal være minst 2,50 meter høit fra gulv til loft. I eneboliger og småhus kan dog høiden innskrenkes til 2,35 m, og i enkelte rum som innredes fra nytt av i eldre bygning kan høiden med helserådets samtykke innskrenkes til 2,20 m. Der loftsbjeldene er frittliggende regnes høiden til disses underkant. I rum med skråtak må en så stor del av rummet som svarer til halvdelen av gulvflaten ha en høide på minst 2,50 m, i eneboliger og småhus 2,35 m, og høiden under skråtaket må intet sted være under 1,25 m. Der slikt rum innredes fra nytt av i eldre bygning kan med helserådets samtykke største høide innskrenkes til 2,20 m og minste høide til 1,25 m.

h) I alle beboelsesrum skal det være minst ett vindu som kan åpnes til fri luft. Vinduets lysåpning skal svare til minst $\frac{1}{10}$ av rummets gulvflate. Der lysforholdene er særlig gunstige kan helserådet tillate en mindre lysåpning, og det kan også kreve en større lysåpning der lysforholdene er særlig ugunstige. I eldre beboelsesrum som ikke har noe vindu som kan åpne til fri luft, skal slikt vindu settes inn innen ett år efterat disse forskrifter er approbert.

i) Hvis det i beboelsesrum benyttes kokeovn skal det sørges for hensiktsmessig innretning til bortledning av dampen, f. eks. ved peis eller dobbelt pipe.

j) Tjenere skal skaffes tilstrekkelig ventilerte, tette og varme soverum, særskilt for menn og kvinner. Det skal ikke være fler på hvert rum enn at det blir minst 10 kubikkmeter på hver. Hver tjener skal ha egen seng med vanlig utstyr. Det skal være vaskestell i tilstrekkelig

9 sept. antall med såpe og særskilt håndklæ for hver. Rummene skal daglig gjøres rene og gulvet vaskes minst én gang om uken. Lakener og putevar skiftes rent minst hver 14 dag. Rum som benyttes til soverum for tjenere i den kolde årstid skal være forsynt med ovn.

k) Midlertidige losjhus for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt hvis de ikke tilfredsstiller de krav som helserådet anser nødvendig. Det skal ikke være større belegg på hvert rum enn at det blir 10 kubikkmeter på hver, og det må ikke være mer enn 10 personer på et enkelt rum. Hver arbeider skal ha egen seng med vanlig utstyr. Det skal være vaskestell i tilstrekkelig antall med såpe og særskilt håndklæ for hver person. Det skal være eget rum til tørk av klær. Rummene i disse losjhus skal daglig rengjøres.

l) Arbeidsrum og verkstedlokaler er undergitt helserådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

m) Forskriftene gjelder ikke for bygging av almindelige seterhus.

§ 3.

a) Kjellere skal være tørre, rene og luftige, og de som benyttes til opbevaring av matvarer skal være frostfrie.

b) Hvis det jevnlig skjer ansamling av vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby sådan drenering av grunnen at kjelleren holdes tørr.

c) Kjellere skal ha vindu til fri luft eller annen åpning som kan brukes til luftveksling.

d) For kjellerrum som benyttes til beboelse, handel eller verksted eller lignende skal følgende bestemmelser gjelde:

1. Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,50 m. Jorden på utsiden av huset må ikke på noe sted stå høiere enn 1,25 m over kjellerens gulv. Ytterflaten av kjellerveggene skal være skilt fra jorden ved en minst 60 cm bred luft- og lysgrav som skal gå minst 20 cm dypere ned enn kjellergulvet og være godt drenert.

2. Grunnen under slikt kjellerrum skal være drenert og fylt med et minst 20 cm høit lag av pukkstein. Gulvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll og ligge minst 0,50 m over høieste grunnvannstand. Det underste gulv skal være av vanntett stoff— asfalt, sement eller jevngodt materiale. Det øverste skal være et

godt sammenploiet tregulv av minst $1\frac{1}{2}$ toms gulv- 9 sept.
bord lagt på lekter av minst $2\frac{1}{2}$ cm tykkelse.

3. Rummet skal være forsynt med ovn og friskluft-ventilasjon efter helserådets nærmere anordning. Det skal ha minst ett vindu som kan åpnes til fri luft. Vindusflaten skal være minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten og minst $\frac{2}{3}$ av lysåpningen skal være over jordoverflaten nivå.

§ 4. Helserådet kan påby utflytning fra bolig eller rum som av mangel på tilstrekkelig lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet, overfylling med beboere eller på annen måte har vist sig bestemt skadelig for helsen. Intet skolelokale eller annet forsamlingshus må tas i bruk før det er godkjent av helserådet.

§ 5. Husdyr med undtagelse av hund og katt må ikke huses inne i beboelsesrum eller i rum som benyttes til opbevaring av matvarer.

I tettere bebygde strøk kan helserådet fastsette særlige regler for, eller helt forby, husdyrhold hvis det av sanitære grunner antas nødvendig. Helserådet bestemmer hvilke strøk til enhver tid er å anse som tettere bebygde.

§ 6.

- a) Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet med privetbinge, idet man tar hensyn til det som er nevnt i disse forskrifters § 8.
- b) Privetets seter skal være forsynt med tilhengslet lokk. Privetbinger skal mures eller støpes eller utføres på annen av helserådet godkjent måte. De skal være innklædd så de er fluetette og være forsynt med minst to trekkhull på motsatt side, og disse må være dekket av fluetett netting. Strømidler påfylles så ofte og i slik mengde at ekskrementene holdes tildekket. Bingene skal tømmes minst 2 ganger årlig eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner krever det.
- c) Ved bygninger og steder hvor det jevnlig samles mange mennesker, f. eks. ved faste utstillingsplasser, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal der være priveter og urinsteder særskilt for hvert kjønn og av slik størrelse og innredning som helserådet bestemmer for hvert sted. Det skal være tydelig avmerket hvad som er for kvinner og hvad som er for menn.
- d) Med helserådets samtykke kan privet innrettes i våningshus eller i uthusbygning i kortere avstand enn 8 m fra våningshus, matbod, offentlig vei o. s. v., jfr. § 8, hvis

9 sept. det innrettes frostfritt vannklosett eller klosettinnretning med flyttbar beholder. Følgende skal da iakttas:

Det må ikke komme stank fra klosettet til beboelsesrum, kjøkken eller rum hvor matvarer opbevares. Klosettet skal ha tette vegger og tett dør som holdes ordentlig igjenlukket. Det skal ha vindu som kan åpnes til fri luft eller være forsynt med avtrekkspipe til fri luft og friskluftsentil. Setet skal ha tilhengslet lokk. Anvendes flyttbar beholder, skal den stå i kasse på tett underlag. Beholderen skal påføres et strømiddel så ofte og i slik mengde at ekskrementene holdes tildekket. Beholderen skal tømmes før den blir $\frac{3}{4}$ full eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Ved hver tømning skal beholderen gjøres ordentlig ren.

Innrettes pissoir inne i beboelseshus, skal det skje på samme måte som for klosettrum i beboelseshus. Innrettes urinsteder andre steder, skal helserådets nærmere bestemmelser innhentes. Pissoir og vannklosett skal gis avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal alltid holdes godt rene. Med hensyn til stank fra pissoirer er disse undergitt de samme bestemmelser som klosetter.

e) 1. Inngang til klosettrum må ikke uten helserådets samtykke tas direkte fra beboelsesrum eller fra annet rum som brukes til varig opphold for mennesker, såsom rum for handel, arbeidsrum eller lignende, men kan tas fra entré, gang, trapperum eller forgang som er forsvarlig ventilert. Dog skal det være tillatt å innrette vannklosett i baderum som står i forbindelse med soverum når baderummet er forsvarlig ventilert og har vindu som bekvemt kan åpnes til fri luft.

2. Vannklosettrum skal ha en gulvflate av minst 1,10 m $\times$ 0,80 m. I ny bygning skal rummets høide være minst 2,25 m og i eldre bygning ikke under 2 m. I rum med skråtak skal middelhøiden være minst 2 m. Gulvet skal være dekket av vanntett materiale som fortsetter minst 5 cm op på veggene.

3. Vannklosettrumene skal i regelen ha direkte dagslys gjennom vindu av minst 0,20 kvadratmeters størrelse og som bekvemt kan åpnes. I alle vannklosettrum skal det være installert kunstig belysning.

4. Hvor det ikke er vindu til å åpne, skal det være ventil eller avtrekkspipe til fri luft av minst 100 kvadrantimeters tverrsnitt. Det må i slike tilfelle også sørges for frisk lufttilførsel under eller i klosettdøren

eller på annen måte. I særlige tilfelle kan helserådet 9 sept. påby både vindu og avtrekksanordning.

5. Anlegg av vannklosett skal meldes til helserådet, og meldingen skal være ledsaget av tegninger og planer.

f) Rum hvor det innrettes bad skal i regelen ha vindu til fri luft og som lett lar sig åpne. Rummet skal være forsynt med ventil eller avtrekkspipe til fri luft av minst 150 kvadratcentimeters tverrsnitt. Rummets høide må ikke være under 2,50 m, og hvis rummet har skråtak må middelhoiden ikke være under 2 m. Gulvet skal være dekket av vanntett materiale som fortsetter minst 5 cm op på veggene. Gulvet skal ha helling til sluk med rist og vannlås som har avløp til kloakk eller annet av helse- rådet godkjent sted.

g) Hvis eldre innretninger av ovenfor nevnte slag ikke tilfredsstiller de opstilte fordringer, kan helserådet påby dem endret i den utstrekning det finner nødvendig av sanitære grunner.

§ 7.

a) Sjøppl og annet avfall skal enten brennes, samles i tette med lokk forsynte kasser, legges i kompost eller bringes bort til sted som er anvist til det av helserådet. Brukes kasser, skal de tømmes og gjøres rene før de blir helt fulle og så ofte at stank undgås og for øvrig så ofte som helserådet av sanitære grunner krever det. Kompost skal alltid holdes vel tildekket med jord.

b) Skyllevann, vaskevann og lignende skal tømmes i synkebrønn, synkegrøft eller i vask som har avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. Synkebrønner og synkegrøfter skal være tilstrekkelig store og dype så de ikke renner over og skal gjøres rene og spyles så ofte det viser sig nødvendig. Vask hvor det tømmes skyllevann og lignende skal ha fast rist og hensiktsmessig vannlås.

c) Åtsler og dyr som er slaktet på grunn av farlig eller ukjent sykdom skal, hvis ikke annet er bestemt ved lov, brennes eller graves ned på et avsides liggende sted minst 1 m under jorden.

d) 1. Hvor kloakk inntil en avstand av 32 m kan knyttes til offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus, når helserådet forlanger det, pliktig til på egen kostnad å anlegge en sådan. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å opta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri og må med letthet kunne holdes i orden og renses, så stank og annen ulempe til enhver tid undgås. Forårsaker utmunning av

- 9 sept. kloakk i åpne grøfter, rennesteiner eller annet sted på innmark stank eller annen ulempe, kan helserådet pålegge rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken til manglene er avhjulpet.
2. Kloakkavstikkere skal være av jernrør, glaserte lerrør eller annet av helserådet godkjent materiale. De skal være tette i sammenføiningene og holdes i forsvarelig stand. Rensing av kloakker må skje til slike tider og på slik måte at det volder minst mulig ulempe og må skje så ofte at avløpet ikke stanser eller det oppstår stank til ulempe for de omkringboende. Det bunnfall som tas op må straks føres bort.
 3. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må kun ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samleikum uten helserådets samtykke.
 4. Ved nybygging er eieren pliktig til å sørge for at tomten dreneres ordentlig og at det anlegges lukket avløp i kloakkledning, selv om avstanden til offentlig kloakk eller grøft er over 32 m, når det er nødvendig av sanitære grunner og det ikke medfører uforholdsmessige utgifter.
 5. Hvor det er anlagt kloakk skal hver beboelsesleilighet ha minst 1 vask forsynt med vannlås eller annen av helserådet godkjent innretning som hindrer kloakk-gass fra å trenge ut. Kloakkledninger inne i hus skal være så godt ventilert at vannlåsene ikke suges tomme. Alle offentlige kloakker skal renses og spyles i den utstrekning helserådet finner det nødvendig.
 6. Hvor kloakker ikke kan knyttes til offentlig kloakk, kan de i almindelighet gis utløp i bekk eller elv, bakkeskråning, steinur, synkegrøft eller synkebrønn av tilstrekkelig størrelse og dybde, når hensyn tas til det som er nevnt i disse forskrifters § 8. Kloakkvann må ikke renne eller sige inn på nabos eiendom uten dennes samtykke.
 7. Anlegg av kloakker skal meldes til helserådet og må være godkjent av dette.
 8. Hvis eldre kloakkanlegg ikke tilfredsstiller de opstilte fordringer kan helserådet påby dem endret i den utstrekning det finner nødvendig av sanitære grunner.
- § 8. Priveter, pissoirer, utløp for kloakk, synkebrønner, synkegrøfter, hus som tjener til opphold for husdyr, komposter eller andre oplag av gjødsel eller avfall må ikke legges nær-

mere våningshus, hus til opbevaring av nærings- eller nydelsesmidler, offentlig eller privat felles vei enn 8 m, og må ikke anlegges således at det derfra kan skje tilsig til steder hvor det tas drikkevann til mennesker eller husdyr, eller vann til annet husbruk, bedrifter som tilbereder eller omsetter nærings- eller nydelsesmidler, offentlig eller felles privat vei, våningshus eller hus som tjener til opphold for husdyr, tun eller gårdsplass, heller ikke således at de ved stank eller på annen måte generer de omkringboende.

Hvis eldre anlegg av ovenfor nevnte slag ikke tilfredsstiller de opstilte fordringer, kan helserådet påby dem endret i den utstrekning det finner det nødvendig av sanitære grunner.

§ 9. Transport av gjødsel eller avfall på offentlig vei skal foregå på slik måte at ikke noe av betydning spilles. I tettere bebygde strøk og på jorder som har helling til brønn, bekk eller annet sted der det tas drikkevann til mennesker eller husdyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrifter som tilbereder eller omsetter nærings- eller nydelsesmidler skal gjødselstoffene enten hurtigst mulig nedmuldes eller dekkes med jord. Privetgjødning må ikke oplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted der det tas vann til bruk som ovenfor nevnt enn 10 m og annen gjødsel ikke nærmere enn 5 m.

§ 10.

a) Oppkomme, brønn, bekk eller tjern eller andre steder der det tas drikkevann til mennesker eller husdyr, vann til annet husbruk, eller til bruk i bedrifter som tilbereder eller omsetter nærings- eller nydelsesmidler må ikke forurenses på noen som helst måte.

Til bruk som foran nevnt må ikke tas vann fra steder som ligger privet, pissoir, utløp for kloakk, synkebrønn, synkegrøft, hus som tjener til opphold for husdyr, kompost eller annet oplag av gjødsel eller avfall, nedgravde ådler, kirkegård nærmere enn 10 m, eller som har tilsig fra slike steder eller er forurensset ved å passere dyrket mark, havnehage, vei, bebygd strøk eller på annen måte.

b) Renvassbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann. De skal tømmes og renses når vannet viser sig mindre godt eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Renvassbrønner som ikke er større enn 2 m på hver kant skal være steinsatt eller på annen måte klædd på sidene, de skal være solid overbygd og forsynt med tilhengslet lokk. Tas vannet direkte fra brønnen med øse, bøtte eller lignende skal disse være rene og ikke brukes til noe annet. Hvis flere husstander

9 sept. tar vann fra samme brønn på denne måte kan helserådet påby at det skjer på sanitært tilfredsstillende måte f. eks. ved fast bølge eller pumpeinnretning.

c) Cisterner for regnvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten i omkretsen, de skal være overbygde og forsynt med tilhengslet lokk.

d) Eier av leiegård, arbeidsbolig, fabrikk, eller forsamlingshus skal være pliktige til å sørge for tilstrekkelig og rent drikkevann.

e) Helserådet kan til enhver tid forby drikkevann benyttet hvis det finner at vannet er uhygienisk til bruk.

§ 11.

a) Ved anlegg, flytning eller større forandring av bedrift som helserådet antar kan volde sanitære ulemper skal planene for anlegget forelegges for helserådet og må være godkjent av dette før bedriften settes igang. Alle bedrifter av denne art også de som allerede er igang skal være underkastet helserådets tilsyn. Hvis det viser seg at noen bedrift blir drevet med større fare for den almindelige sundhetstilstand enn det nødvendig flyter av bedriftens eget vesen, skal vedkommende rette seg etter de pålegg som helserådet gir til forebygging av denne fare.

b) Anlegg, flytning eller større forandring av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier og lignende steder for tilberedning, opbevaring eller behandling av nærings- eller nydelsesmidler, butikker og utsalg som omsetter nærings- eller nydelsesmidler, møller, herberger og bevertningssteder samt frisersaloner, pelsdyrgårder og andre virksomheter som helserådet måtte ha fastsatt særlige forskrifter for, skal meldes til helserådet og må være godkjent av dette før de trer i virksomhet.

c) Alle igangværende bedrifter av ovenfor nevnte art må rette seg etter de av helserådet fastsatte særlige forskrifter og helserådet kan når som helst gripe inn hvis mangel ved renslighet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevd.

§ 12.

Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de i henhold til denne lov utferdigede og til enhver tid gjeldende forskrifter.

Til bruk for mennesker må ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten derved at de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler som

er tilsatt noe stoff som av helserådet anses skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet. 9 sept.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at det blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- eller nydelsesmidler som kommer fra eller falholdes på steder hvor det ikke iakttas tilbørlig renslighet ved varenes tilberedning, behandling, opbevaring eller forsendelse.

Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de fornødne prøver. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- eller nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges på steder hvor det blandt mennesker eller dyr forekommer tilfelle av eller finnes noen smittebærer av farlig smittsom sykdom som kan utbres med varene.

Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet, uten at dette har opsettende virkning. Helserådet kan beslutte at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 13.

Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de i henhold til denne lov utferdigede og til enhver tid gjeldende forskrifter.

- a) Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og vel luftet. Storrengjøring skal foretas minst 1 gang om året. Gulv, vegger og tak og alt inventar skal da vaskes med grønnsåpe eller soda og varmt vann og etterpå spyles så det blir helt rent og luftes ved gjennomtrekk i flere dager, hvorpå alt kalkes med lesket kalk som er tilberedt av nybrent kalk. Også ellers skal foretas rensing og desinfisering når dyrlågen eller helserådet av sanitære grunner krever det.
- b) Binger for kalv skal hyppig tømmes og kalkes. Føringskrybber skal hyppig vaskes og spyles.
- c) Kuene skal holdes rene.
- d) Under arbeidet i fjøset skal røkterne være iført særskilte overklær og fottøi som vaskes minst en gang om uken.
- e) Melkekar og melk må behandles med den største renslighet.
- f) I alle fjøs skal det være vaskestell med såpe og rene håndklær i tilstrekkelig antall.
- g) Før melkingen begynner skal juret avtørres med en ren, tør klut. Juret befoles med hensyn til mulig hevelse og ømhet. Den første spene fra hver patte melkes i den

9 sept.

hule hånd og inspiseres. Ved tegn på jurbetendelse eller annen forurensning melkes i en særskilt kopp og melken tømmes i gjødselkjeller, gjødselhaug eller kloakk. Den som melker skal være iført rent hvitt armforklæ og skal før melkingen av hver ku såpevaske sine hender og underarmer, og hvis juret eller kuas bakparti er tilsølet må det før melkingen foretas en grundig avvasking av de tilsølte partier og etterpå en fullstendig avtørring med ren tørr klut.

h) Alle melkekjørelere og de arbeidsklær som benyttes under melkingen skal oppbevares i rum utenfor fjøset.

i) Før melkingen begynner skal fjøset om mulig være luftet ut. Under eller umiddelbart før melkingen må ombæring av stråfor, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som forårsaker støv eller stank i fjøset ikke finne sted. Melken må snarest mulig bringes ut av fjøset og siles gjennom godkjent sil over i rene spann. Det er forbudt å sile gjennom klut. Melk som skal oppbevares natten over eller til bruk i husholdningen må hurtigst mulig avkjøles til minst + 8 grader Celsius.

j) Melkespann skal være ordentlig fortrinnet, rustfrie og rene og forsynt med tettsluttende lokk uten klut. Melkespann må ikke benyttes til transport av andre varer enn melk og må ikke bli stående ved veikanten, men snarest mulig hentes hjem og vaskes og luftrenses. Er spannet ikke allerede vasket og dampsterilisert ved mottagelsen fra meieriet, skal det rengjøres slik:

Først skylles spann og lokk 2 ganger med rent kaldt vann. Så vaskes spann og lokk med varmt vann tilsatt litt kalk (eller soda) og stiv børste som jevnlig må vaskes og kokes. Derpå igjen gjentagende skylling i rent, kaldt vann. Tilslutt skylling i kokhett vann— således at spann og lokk tørrer av sig selv—, herunder er bruk av børste eller klut forbudt. Derefter settes spann og lokk til tørring og utlufting — med bunnen op på et rent, tørt, lyst og luftig sted — eller henges op i det fri. Dette må også gjøres med spann som er damptørret på meieriet. Under tørringen må lakkene være tatt av spannene. Det vann som benyttes til vask av melkekjørelere og spann må være rent og fri for enhver forurensning. Hvis spannet under tørringen er utsatt for å bli forurenset på noen måte, f. eks. ved støv fra landevei, må spannet før det brukes renses påny som ovenfor bestemt.

k) Melk må ikke oppbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås må de kar som den oppbevares i være tildekket. Under ingen omstendighet må dog melk oppbevares i soverum eller i rum hvor syke opholder sig.

- 1) Ved sykdom blandt besetningen skal salg av melk fra 9 sept. vedkommende ku stanses og ved mistanke om smittsom sykdom i vedkommende husstand skal alt salg av melk fra vedkommende sted stanses. Forholdet skal meldes til nærmest boende medlem av helserådet og denne skal undersøke saken nærmere og gi innberetning om forholdet til helserådets ordfører.
- m) Helserådet kan også ellers forby salg av melk fra steder hvor det finner at sanitære mangler gjør det påkrevd.

§ 14. Forskrifter for butikker.

1. Anlegg, flytning eller større forandring av butikk må på forhånd meldes til helserådet og må være godkjent av dette.
2. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal det være fotskraper. Gulv og disker skal gjøres rene hver dag, helserådet kan treffe nærmere bestemmelser om dette. Tørr feing er forbudt, likeså spytting på gulvet.
Hovedrengjøring skal foregå minst én gang om året eller oftere hvis helserådet finner det påkrevd. Helse- rådet kan gi påbud om at det skal finnes et tilstrekkelig antall spyttebakker av en av helserådet godkjent form og størrelse. Spyttbakkene skal i tilfelle daglig gjøres rene og deres innhold brennes. Deres bunn skal være dekket av fuktig sagmugg, torv eller lignende. På iøinefallende steder skal finnes opslag om forbud mot spytting på gulvet.
3. Butikker der det selges melk, fløte eller andre matvarer og rum hvor melk eller matvarer som skal selges blir be- arbeidet eller tilberedt, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker og rum skal være forsynt med rent vaskevann, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender. De skal iaktta renslighet med innpakkingen og må f. eks. ikke blåse op posene eller væte fingrene i munnen.
4. Personer som lider av farlig smittsom sykdom eller hører til en husstand der det forekommer tilfelle av eller finnes noen smittebærere av farlig smittsom sykdom som kan utbres med varene må ikke beskjeftiges i noen butikk.
5. Melk, fløte og andre matvarer skal beskyttes mot fluer, støv og annen urenhet såvel i butikkene som i tilbered- nings- og lagerrummene. Når det lar sig gjøre, skal va- rene anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer eller skap. Vekt og måleredskaper som benyttes ved han- del med melk eller andre matvarer skal være rene når

9 sept. de brukes. I melkeutsalg må det ikke drives handel med andre varer som kan forurense melken eller gi den smak eller lukt. Det er selgeren forbudt å pakke inn varer i aviser eller urent papir. Ved omførsel av varer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensing.

6. Tobakksrøking er forbudt i butikker hvor det selges matvarer. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem de kjøper. Opslag herom og om forbud mot tobakksrøking skal finnes på lett iøynefallende sted i vedkommende butikk.

7. I alle butikker skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

§ 15. Forskrifter for møller.

1. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig og gulvene feies 2 ganger ukentlig.

2. I møllekammeret og andre til møllen hørende rum som tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere skal gulvene feies fuktig hver dag. Gulv, benker og stoler vaskes minst én gang i uken og dører, vinduer og veggene i mannshøide vaskes minst én gang hvert fjerdingår.

3. Helserådet kan påby at disse rum skal være forsynt med et tilstrekkelig antall spyttebakker av en av helserådet godkjent form og størrelse. Spyttebakkenes bund skal dekkles med fuktig sagmugg, torv eller lignende. De skal daglig gjøres rene og deres innhold skal brennes op eller behandles på annen av helserådet godkjent måte.

§ 16. Forskrifter for meierier, ysterier og melkeutsalg.

Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de i henhold til denne lov utferdige og til enhver tid gjeldende forskrifter.

1. Anlegg, flytning eller større forandring av meieri, ysteri eller melkeutsalg skal meldes til helserådet og må være godkjent av dette før det settes i drift.

2. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra eget rum (utsalg). Alle som handler med melk skal ha denne opbevart i særskilte rene og luftige rum.

3. I utsalgs- og opbevaringsrum skal gulv, vegger og tak være slike at de uten vanskelighet kan holdes rene. Utsalgsrum skal ha egen inngang og ikke ved dør eller andre åpninger stå i forbindelse med soverum. I utsalgsrum må ikke opbevares andre varer som kan forurense melk eller melkeprodukter eller gi dem smak eller lukt.

4. De rum hvor melk eller melkeprodukter omsettes eller bearbejdes skal være lyse og godt ventilert. Fluer må holdes borte fra slike rum. Lokalerne skal daglig luftes. Gulv, disker, bord og lignende må vaskes omhyggelig hver dag efter endt arbeide eller oftere om det trenges, vinduer, dører og hyller minst hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøringen må hverken melk eller melkekar forurennes. Feiing er i det hele tatt forbudt.
5. Spyting og all bruk av tobakk er forbudt. Plakat om dette skal være opslått på et iøynefallende sted. I alle melkeutsalgssteder skal finnes vann og vask med såpe og rent håndklær.
6. Alle som behandler melk, fløte eller produkter derav skal iaktta størst mulig renslighet med sin person og under arbeidet være iført helt rent hvitt armforklær — kvinner også rent, hvitt hodetoi som dekker håret. Denne drakt skal skiftes minst 2 ganger ukentlig og bare benyttes i melkelokalerne. Hender og armer skal vaskes grundig før arbeidet samt umiddelbart etter bruk av klosett. Opslag herom skal stå på synbart sted i klosettet. Det til meieri eller melkeutsalg hørende privet skal være slik innrettet og ligge slik til som helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemmer.
7. Personer som lider av farlig smittsom sykdom eller hører til en husstand der det forekommer tilfelle av eller finnes noen smittebærere av farlig smittsom sykdom som kan utbres med varene, må ikke være beskjeftiget i meieri, ysteri eller melkeutsalg.
8. Melk må kun opbevares i rene, lukkede kar og utmåling eller overhelling fra spann til spann på torv, gate, gårdsplass eller portrum er forbudt.
9. Målekar og andre redskaper og kjørelere som benyttes må alltid være rene. Det er strengt forbudt å drikke av målekarene, spannenes lokk eller lignende. Fortinningen i melkekarrene må alltid være hel.
10. Eldre meierier, ysterier og melkeutsalgssteder skal innen et år etterat disse forskrifter er approbert være bragt i overensstemmelse med disse forskrifter i den utstrekning helserådet bestemmer.
11. For salg av iskrem og kunstig fløte kan helserådet gi nærmere hygieniske regler.
12. For utsalg av melk eller melkeprodukter gjelder også det som er anført i forskrifter for butikker.
13. Foreligger der grunn til mistanke om at de sanitære forhold ved meieri, ysteri, produksjonssted, melkeutsalg

9 sept.

- 9 sept. eller vedkommende transporten av melk eller melkeprodukter til og fra disse steder er mangelfulle, kan helserådet forby førsel til og omsetning av melk og melkeprodukter i Ø. Gausdal fra et slikt sted inntil forholdene er blitt betryggende undersøkt og viser sig å være tilfredsstillende.
14. Helserådet kan forlange opgitt fra hvilket fjøs, meieri, ysteri eller utsalg melken, fløten eller melkeproduktene kommer, samt likeledes fortegnelse over vedkommende forhandlers faste kunder.
 15. Helserådet kan ved mistanke om sanitære misligheter kreve at det uten opphold og uten utgift for kommunen fremlegges bevidnelse fra læge eller dyrlæge eller på annen av helserådet godkjent måte om sundhetsforholdene ved meieri, ysteri, melkeproduksjonssted eller melkeutvalg, samt om fjøs og melkestellet på gårder som selger melk. Sådant bevidnelse kan, når det foreligger begrunnet mistanke om smittsom sykdom eller mislige sanitære forhold på stedet, kreves gjentatt med 14 dagers eller mindre enn 14 dagers mellomrum, hvis helserådet anser det nødvendig.
 16. Helserådet kan kreve at pasteurisering finner sted innen Ø. Gausdal såfremt det er anledning til sådan behandling innen helserådsområdet.
 17. I alle meierier, ysterier og utsalg for melk eller melkeprodukter skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

§ 17: *Forskrifter for slakterier, pøsemakerier og kjøttutsalg.*

Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de i henhold til denne lov utferdigede og til enhver tid gjeldende forskrifter.

1. Anlegg, flytning eller større forandring av slakteri, pøsemakeri eller kjøttutsalg skal meldes til helserådet og må være godkjent av dette.
2. Helserådet kan påby at handel med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rum, likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri, pøsemakeri eller kjøttutsalg på steder hvor sanitære hensyn er til hinder.
3. I slakterier og pøsemakerier skal gulvet være tett, jevnt, av cement eller annet av helserådet godkjent materiale og må ha helling til sluk med vannlås og rist og som har avløp til kloakk. Rummene skal være rummelige og lyse og ha tette vegger og glatte flater. Lokalene skal holdes omhyggelige rene, det samme gjelder alt inventar og alle redskaper som brukes. Vegger og tak skal vaskes minst

- hvert fjerdingår, vinduer og dører minst hver uke, gulv, 9 sept.
disker og vekter hver dag. Alle maskiner og redskaper
som benyttes skal gjøres rene hver gang de har vært
brukt. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal såvidt mulig
være forsynt med vannledning og spyleslange.
4. Slakteri, pølsemakeri eller kjøttutsalg må ikke stå i åpen
forbindelse med gjødselbinge, grisehus eller stall eller
andre steder som kan forurense varene.
 5. De personer som er beskjeftiget i slakteri, pølsemakeri
eller kjøttutsalg skal være iført rent, hvitt forklæ med
brystsmekk og forermer eller annet helt og rent antrekk
som skal skiftes rent minst 2 ganger om uken. Vaske-
vann, såpe og rene håndklær skal finnes i disse lokaler,
og de personer som er beskjeftiget der skal jevnlig vaske
hendene og underarmene og alltid før de begynner arbei-
det og etterat de har benyttet klosettet. All kjøttmat må
beskyttes mot fluer. Publikum forbys å berøre kjøtt som
er utlagt til salgs. Bruk av tobakk og spytting på gulvet
er forbudt.
 6. Personer som lider av sår, byller, utslett eller væskende
sykdom eller av farlig smittsom sykdom eller hører til
en husstand der det forekommer tilfelle av eller finnes
noen smittebærer av farlig smittsom sykdom, som kan
utbres med varene, må ikke beskjeftiges i slakteri, pølse-
makeri eller kjøttutsalg.
 7. Ved slakting må størst mulig renslighet iakttas. Dyrenes
innvoller må tas ut og fjernes snarest mulig etter av-
livingen. Avfall av enhver art må fjernes snarest mulig,
heller ikke maver, tarmer, blod, lemmer eller huder må
forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøt-
tets stivning være god gjennomtrekk.
 8. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum hvor
kjøtt opbevares.
 9. Til konservering av kjøtt, flesk og derav tilberedte varer
må kun brukes koksalt, sukker, salpeter, eddik, eddik-
syre og alkohol eller et annet av helserådet godkjent
konserveringsmiddel. Trerøking og behandling av over-
flaten med treddik (røksyre) er tillatt.
 10. Pølseskinn tillates farget på overflaten med fargestoffer
som ikke er giftige og som ikke farger pølsenes innhold.
Undtatt herfra er fargestoffer som helserådet har for-
budt.
 11. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og rene. De skal
helst ikke vende mot solsiden; gjør de det skal vinduene
være forsynt med markiser om sommeren. Gulvet skal
være belagt med fliser eller annet jevngodt materiale og

- 9 sept. vegger og tak skal være av materialer som er lette å holde rene. Disken skal ha plate av marmor, glass, stein eller annet av helserådet godkjent materiale. Kjøttkrokene skal være av rustfritt materiale. Vegger og tak skal i sin helhet gjøres rene minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst én gang om uken. Gulv, disker og vekter skal vaskes minst én gang om dagen. Tørrfeing er forbudt. Hvis kjøtt kommer i berøring med vegger eller stolper må de vaskes hver dag.
12. Om kjøttutsalg under åpen himmel eller lignende kan helserådet til enhver tid fastsette de nødvendige bestemmelser.
13. Transport av kjøtt skal foregå i rene kasser, traug eller kurver som er innhyllet i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.
14. Disse forskrifter skal være slått op på i øinefallende sted i alle slakterier, pøsemakerier og kjøttutsalg.

§ 18. Forskrifter for bakerier.

Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de i henhold til denne lov utferdigede og til enhver tid gjeldende forskrifter.

1. Anlegg, flytning eller større forandring av bakeri skal meldes til helserådet og må være godkjent av dette.
2. Bakeri eller rum som står i åpen forbindelse med bakeri må ikke benyttes til sovested. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide, skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøring må alt bakverk omhyggelig dekkes til eller fjernes.
3. Gjenstander som er bakeribedriften uvedkommende og som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i bakeriet eller i de rum som står i åpen forbindelse med dette, eller som er til hinder for rengjøring av disse må ikke finnes. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjeer, matspann eller lignende opbevares i rummene, likeså litt gangklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover gulvene. Aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.
4. Trau, bord, hyller, plater, fjeler o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.
5. Smør, melk o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk må bare tillages for dagens behov. Strykevisper må være rene for hvert stoff og må hver dag renses i kokende

- vann. Ferdige bakervarer skal opbevares i skap eller 9 sept.
hyller med dør, i kasser eller på annen måte som beskytter mot støv og annen urenhet og mot fluer.
6. Melsekker skal børstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i baketrauet.
 7. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt. Det er heller ikke tillatt å legge fra sig tobakk, pipe eller fyrstikker. Spyting på gulvet er forbudt.
 8. Under sitt arbeide må bakeren være iført egen, ren, hvit drakt som ikke brukes utenfor bakeriet og som vaskes minst 2 ganger om uken.
 9. I bakeriet skal det være vaskevannsstell, såpe og rene håndklær.
 10. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og etter deig- og brødlagingen. Hendene skal alltid vaskes og neglene renses etter bruk av klosettet.
 11. Personer som lider av sår, byller eller veskende sykdom eller av farlig smittsom sykdom eller hører til en husstand der det forekommer tilfelle av eller finnes noen smittebærer av farlig smittsom sykdom som kan utbres med varene, må ikke beskjeftiges i noe bakeri.
 12. Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver eller kasser som er lukket eller forsynt med overbygging eller tett fastbundet ren presenning.
 13. Bakerier må ikke benyttes til klæsvask.
 14. Et eksemplar av disse forskrifter skal være slått op på et iøinefallende sted i alle bakerier.

§ 19. Forskrifter for renhold i skogshytter.

1. Hytten skal holdes godt ventilert døgnet rundt, særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket.
2. Det er forbudt å spytte på golv, vegger eller innbo.
3. Sengene skal res op hver morgen. Løs sengehalm må ikke benyttes.
4. Etter hvert mål skal det vaskes op og de rene matkopper og spisestell settes i hyller eller skap. Gryter, stekepanner og kaffekjeler settes på en plass for sig selv. Matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbod eller skap som har ventil til fri luft. Feiekost og brukbare vannbøtter skal være tilstede i rummet. Samme bølge må ikke benyttes både til renavn og til vask.
5. Minst en gang om uken skal gulvet vaskes. Gulvet skal daglig feies etter først å være dynket med vann eller strødd med sne så det ikke gyver.

- 9 sept. 6. Sjøppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes like utenfor døren eller omkring husveggene.
7. Arbeidsgiveren skal sørge for at hytten er ordentlig rengjort når den tas i bruk. Når et arbeidslag reiser fra hytten plikter det å gjøre rent etter sig.
8. Alle som bor i hytten skal iaktta renslighet og være ansvarlig for at disse forskrifter følges. De velger sig imellem en ordensmann som har opsynet med ventilasjon og renhold. Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid hvis det er enighet om det.
9. Det er ordensmannens plikt å se etter at disse forskrifter følges av alle og melde fra til helserådet hvis hans myndighet ikke respekteres. Personer som har utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller annen smittsom sykdom eller som ved urenslighet er til plage for andre kan vises bort av helserådet.
10. Overtredelse av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.
11. Et eksemplar av disse forskrifter skal slås op i alle skogshytter.
12. Helserådet henviser for øvrig til vedtekter angående husvær for folk og hester under skogsarbeide og fløtning approbert 2 mars 1917.

§ 20. *Forskrifter for anlegg og drift av pelsdyrgårder.*

1. Pelsdyrgårder må ikke legges så nær våningshus eller offentlig vei at stanken generer — avstanden må være minst 50 m — heller ikke må de legges slik at avfall eller tilsig derfra kan forurense drikkevann eller vann til annet husbruk eller vann som brukes i bedrift som tilbereder eller omsetter nærings- eller nydelsesmidler, eller vann som brukes til hysdyr. Avfall må brennes op eller legges i kompost og dekkes med jord; jfr. de almindelige helseforskrifters §§ 7, 8 og 10.
2. Kopper og kar som brukes i pelsdyrgården må vaskes i særskilt kar. Kluter, koster eller annet som blir brukt under vaskingen må ikke brukes til annen vask i våningshus eller uthus. Kammer og koster som benyttes til pelsdyr må ikke benyttes til andre husdyr. Kasser som brukes til transport må ikke opbevares i andre uthus, fjøs eller stall før de er grundig rengjort.
3. Røkteren skal ha særskilt fottøi til bruk i pelsdyrgården og dette fottøi tillates ikke brukt i våningshus, grisehus, fjøs eller stall uten at det er forsvarlig rengjort. Røkteren skal ha særskilte overklær (overalls) når dyrene stelles. Hver gang røkteren har stelt dyrene, behandlet

kopper, kar og lignende som benyttes i pelsdyrgården, 9 sept. må han vaske hender og underarmer godt.

4. Hvis man av en eller annen grunn må ta hvalper inn i hus for kortere tid, må det iakttas den største renslighet. Kun røkteren må behandle hvalpene. Så snart hvalpene er bragt tilbake til pelsdyrgården, må der straks gjøres ordentlig rent og luftes grundig ut der de var inne.
5. Mat til pelsdyr må gjemmes, behandles og forsendes på en slik måte at det ikke utbres stank til våningshus, opbevaringssted for matvarer, til offentlig gate, plass eller vei.
6. Anlegg, flytning eller større forandring av pelsdyrgård må meldes til helserådet og må være godkjent av dette.
7. Et eksemplar av disse forskrifter skal være slått op på et iøinefallende sted i alle pelsdyrgårder.

§ 21. Forskrifter for dame- og herrefrisørsalonger.

1. Før et lokale tas i bruk til dame- eller herrefrisørsalong må det være godkjent av helserådet. Søknad om godkjennelse må på forhånd innsendes. Det samme gjelder flytning eller større forandring av slik bedrift som allerede er igang.
2. Ethvert lokale som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisørsalong bør ha en gulvflate av minst 16 kvadratmeter.
3. I dame- eller herrefrisørsalong med tilhørende rum må ikke opbevares gjenstander som ikke vedkommer bedriften eller som kan hindre renhold, utbre stank eller lignende. Lokalene må holdes omhyggelig rene. Hår, såpe-skum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etterhvert. Såvel rene som skitne servietter, frottékluter, kapper og håndklær m. m. må opbevares på hensiktsmessige og dertil bestemte steder.
4. Hovedrengjøring av dame- og herrefrisørsalong med tilstøtende rum skal foretas minst to ganger om året. Gulvet skal vaskes minst én gang daglig. Bord, stoler, konsoler, hyller og lignende skal hver dag avtørres med fuktig klut.
5. Lokalene skal være godt ventilert, så det til stadighet er frisk luft i dem.
6. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført ren, hvit jakke eller frakk som skal skiftes ren minst 2 ganger om uken. Betjeningen er forbudt å røke i arbeidstiden. Personer som lider av smittsom sykdom, herunder innbefattet smittsom hud-

- 9 sept. sykdom, eller av sår eller byller på hendene, må ikke beskjeftiges i dame- eller herrefrisørsalong.
7. Ved barbering må der for hver kunde brukes renvasket serviett og rent dekke over nakkeputen. Brukes frottékluter må disse alltid være renvasket og til stede i et tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som bestemt for servietter. Servietter, frottékluter og håndklær skal etter bruken vaskes og kokes og tørkes godt på rent og luftig sted.
 8. Barbervann må tappes eller helles i barberskålen (koppen) som renses i kokende vann mellom hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde medbringer egen barberkost, må sådan bare anvendes til opskumming av såpen og innsåpingen må i så tilfelle foregå med hånden. Barberkosten skal etter hver kunde gjøres grundig ren i kokende vann.
 9. Maskinbørster og felles pudderkvast må ikke brukes. Istedenfor pudderkvast kan brukes en klype rensed bomull eller lignende som da bare anvendes én gang. Alunstift i fyrstikkformat kan benyttes, men bare én gang. Pudder må oppbevares i beholder med lokk.
 10. Ved klipping må der mellom halsen og kappen anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt som bare brukes én gang. Kappen skal alltid være ren og fri for hår.
 11. Gas-strimler og pakninger for permanentkrøll må ikke brukes om igjen.
 12. Det skal være et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster, så hver kunde får rene børster.
 13. Alle redskaper må gjøres omhyggelig rene før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser og kniver og viklepinner for permanentapparater kokes, flamberes eller rengjøres på annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25 å 30 dråper i 200 å 300 gram vann) eller på annen av helserådet godkjent måte. Kammer bør oppbevares i høie glass fylt med lysoformopløsning.
 14. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall som det kan være frykt for er smittsomt, må enten avvises, henvises til læge eller betjenes med egne redskaper. Redskaper og annet som er brukt til slike kunder må kokes grundig eller desinfiseres betryggende på annen måte etter bruken.
 15. Helserådet kan gjøre undtagelser fra forskriftene.
 16. Plakat med disse forskrifter skal henges eller slås op på iøinefallende sted i alle dame- og herrefrisørsalonger. Plakaten bør innrammes under glass.

§ 22. *Forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild) og steder der det lages fiskemat.*

Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de i henhold til denne lov utferdigede og til enhver tid gjeldende forskrifter.

1. Anlegg, flytning eller større forandring av utsalgssteder og tillagingssteder skal meldes til helserådet og må være godkjent av dette. Også utsalgs- og tillagingssteder som alt er i bruk skal meldes til helserådet.
2. Rummene må ikke benyttes til eller stå i forbindelse med rum til almindelig husbruk. De skal være lyse og ha god lufttilgang. Utsalget bør ha egen inngang. Bord, disk og annet inventar som fisken legges på skal være forsynt med marmor, cementsten, glass eller annet vanntett materiale som helserådet godkjenner. Disken må bare ha åpne rum, ingen skuffer. I rummet skal være innlagt vannspring og vask.
3. Gulvet skal være utført av stålskuret cement, fliser eller annet jevngodt materiale. Det skal ha helling og avløp til gulvsluk som er forsynt med vannlås og rist og som har avløp til kloakk. Trevegger skal stå på en minst 10 — ti — cm høi murfot.
4. Alt avfall skal opsamles i lukkede beholdere av jern eller annet materiale som helserådet godkjenner. Beholderne skal ha tettsluttende lokk og de skal tømmes så ofte at det ikke opstår stank. De skal gjøres omhyggelig rene (spyles) minst 1 gang daglig.
5. Salg av fersk fisk under åpen himmel eller lignende er ikke tillatt uten efter tillatelse av helserådet som fastsetter de nødvendige bestemmelser om dette.
6. Rummene og alt inventar skal til enhver tid være i ordentlig stand, og vedkommende er pliktig til å etterkomme pålegg som helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig å gi for å rette på mangler.
7. Fisk eller fiskeprodukter må hverken på disker, hyller eller utstillingsmontre legges på skitne fat, bretter eller i gamle kasser eller utsettes for sol. Underlag av papir eller lignende er forbudt.
8. I utsalgs- eller tillagingsrum må ikke settes petroleum, bensin eller andre varer eller gjenstander som kan forurense fisken eller gi den smak eller lukt. Alt slags avfall skal straks fjernes således som foreskrevet i punkt 4.
9. All gammel fisk som ikke egner sig til menneskeføde skal bringes bort i samhøve med helserådets forskrifter.
10. Helserådet kan påby at det i enhver forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrum.

- 9 sept. 11. Alle fiskeforretninger skal jevnlig inspiseres av helserådet.
12. Lokalene skal renvaskes omhyggelig minst 1 gang hver dag, og kasser, tønner og andre kjøreler som brukes i fiskehandelen, samt vekter og andre redskaper skal gjøres ordentlig rene hver dag snarest etter bruken og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Tørr feiing er forbudt. Taket og den del av veggen som ikke daglig vaskes skal rengjøres så ofte som helserådet bestemmer.
- Finnes det fiskekummer skal de være av marmor, cement, stein, glass eller annet materiale som helserådet godkjenner, og de skal være slik forarbeidet at de er lette å tømme og holde rene. All bruk av tobakk og spyting på gulvet er forbudt. I ethvert rum skal det være slått op plakater om dette. Det skal være lett adgang til vaskevann, såpe og rene håndklær for betjeningen. Denne skal iaktta omhyggelig renslighet med sin person og sine klær. Opbevares betjeningens tøy i lokalet, skal det opbevares i et skap med dør.
13. Personer som lider av sår, byller, utslett eller veskende sykdom, eller av farlig smittsom sykdom eller hører til en husstand der det forekommer tilfelle av eller finnes noen smittebærere av farlig smittsom sykdom som kan utbres med varene, må ikke være beskjeftiget i utsalgs- eller tillagingsrum.
14. Hvis disse forskrifter eller pålegg som helserådet gir i henhold til dem ikke etterkommes, kan helserådet efter forgjeves å ha gitt advarsel forby stedet brukt til manglene er rettet.
15. Disse forskrifter omfatter også bedrifter som allerede er igang. For slike bedrifter gjelder dog bestemmelsene i punkt 2 om vannspring og vask og bestemmelsen i punkt 3 bare i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner det nødvendig.
16. Helserådet kan gjøre undtagelser fra disse forskrifter.

§ 23. Når en tuberkuløs, hvis sykdom er forbundet med smittefarlig avsondring forandrer bopel, skal melding derom gis til helserådets ordfører av kretsens helserådsmedlem og av den fra hvem den syke flytter innen 8 dager.

Når en lærer har grunn til å anta at et skolebarn lider av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal han sende barnet hjem med skriftlig opfordring til vedkommende i hjemmet om å sørge for at barnet blir befridd for sitt utøi eller sin hudsykdom før det på ny sendes i skolen. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smitt-

som sykdom bli sendt hjem med skriftlig opfordring om å 9 sept. rådspørre læge.

§ 24. Gangklær, sengklær og andre gjenstander som har vært benyttet av personer som har lidd av smittsom sykdom eller som har vært opbevart i rum hvor disse personer har oppholdt sig, må ikke avhendes eller overlates andre til bruk før de er rensset på slik måte som helserådet bestemmer.

Rum som har vært benyttet av personer som har lidd av smittsom sykdom skal renses på slik måte som helserådet bestemmer før de tas i bruk igjen.

§ 25. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas:

Bøker må ikke lånes ut til personer som lider av smittsom sykdom eller til personer som tilhører en husstand der det er smittsom sykdom. Hvis en person som har lånt bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom eller det bryter ut smittsom sykdom i den husstand som han tilhører, skal bøkene desinfiseres før de lånes ut til andre.

Alle bøker i offentlige boksamlinger skal en gang årlig ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med nærmest boende medlem av helserådet. Særlig slitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

§ 26. Undlater noen innen den av helserådet fastsatte frist å treffe de foranstaltninger som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovmedholdelig fattede beslutninger påhviler ham, kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans bekostning.

§ 27. Hvor forholdene gjør det påkrevd, kan helserådet innrømme avvikelser fra disse forskrifters bestemmelser.

§ 28. Disse forskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder efterat de er stadfestet.

Tillegg.

Fortegnelse over helseforskrifter og forskrifter om næringsmidler m. v. utferdiget for hele landet er inntatt som tillegg til de ved kongelig resolusjon av 11 februar 1938 stadfestede helseforskrifter for Vestre Toten, Eina og Kolbu, se Lovtidend 1 avd. for s. å. nr. 6, side 205—6.

Kongelig resolusjon.

9 sept.

I. I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 gis stadfesting på vedtak av Berg herredstyre, Troms fylke, i møter 27 april 1933 og 8 juni 1938 og Torsken herred, samme fylke, i møter 13 januar 1933 og 25 mai 1938, om likelydende nye

9 sept. almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel.

II. De almindelige helseforskrifter for herredene, stadfestet ved kongelig resolusjon av 26 januar 1901 for Berg herred som den gang også omfattet Torsken herred, oppheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

§ 1. *Helsekretser og tilsynsmenn.*

Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser svarende til skolekretsene med hver sin tilsynsmann valgt av helserådet. Tilsynsmennene har plikt til hver i sin krets å påse helseforskriftene gjennomført og overholdt.

Tilsynsmennene velges i første møte i helserådet efter at nytt herredstyre har begynt sin virksomhet og fungerer for valgperioden.

Bygningsvesen.

§ 2. Enhver som akter å opføre husbygning eller foreta vesentlige forandringer av eldre sådanne, skal før arbeidet påbegynnes anmelde dette skriftlig til helserådets ordfører eller til tilsynsmannen i kretsen som så sender den videre til helserådsordføreren. Selv uten sådan anmeldelse har helserådets medlemmer og tilsynsmenn plikt til å påse at herredets bygningsforskrifter blir overholdt.

Følgende bestemmelser blir å iakttas:

- a) Ved nybygg skal der til hustomt såvidt mulig velges et sted med lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp. Avstanden mellom beboelseshus og matbod på den ene side og privet og andre uthus på den annen side skal være minst 10 m.
- b) Bebyggelsen skal stå slik at der kommer mest mulig sol til beboelsesrummene, og intet hus må settes slik at det tar bort sollyset fra et annet beboelseshus.
- c) Matjorden skal fjernes fra byggetomten som må være tørr og beskyttet mot overvann og tilsig ved tilstrekkelig avgrøftning og i sådan dybde at kjelleren blir tørr. På gårds plass og tun skal alle fordypninger fylles, så der ikke dannes vann- og sølepytter.
- d) Ethvert beboelseshus skal oppføres på en grunnmur av gråstein eller betong av minst 30 cm høide over jorden. Der skal være et isolerende mellemlag mellom grunnmuren og nederste del av bygningen så ikke fuktighet fra grunnen kan trenge op i bygningen. Hvis der ikke er kjeller under huset, skal der være minst 60 cm avstand

9 sept.

mellem første etasjes gulv og underliggende jordsmon. Grunnmuren skal være tett og føres ned i frostfri dybde, og hvor der ikke er kjeller, skal alle 4 sider forsynes med trekkhuller av minst 15 cm $\times$ 15 cm størrelse. Trekkhullene skal være forsynt med smågitret rist.

- e) Gulvene skal være tette og i første etasje dobbelte med ren, tørr gulvfill imellem; torvmuld tillates ikke brukt. Himlingen skal i øverste etasje være dobbel.
- f) Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være minst 2,20 m mellom gulv og tak. Når loftsrums innredning med skråtak og aktes benyttet til beboelse, skal den minste tillatte høyde ved skråtakets laveste del være 1,20 meter og fra skråtakets høieste del til gulvet 2,20 meter.

I ethvert beboelsesrum skal der være minst ett vindu som kan åpnes mot fri luft. I eldre beboelsesrum hvor der ikke er noe vindu som kan åpnes, skal der anbringes et sådant innen ett år etter at disse forskrifter er approbert.

Vindusflaten i et beboelsesrum må være minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten, dog ikke under 1 m². Vindusflaten må i almindelige beboelsesrum aldri være mindre enn 1 m².

- g) Hvor lysforholdene er særlig gunstige, kan helserådet tillate en mindre lysåpning, likesom det kan kreve en større der lysforholdene er særlig ugunstige. Kjellere skal være tørre, luftige og rene. Hvis der jevnlig samler sig vann i en kjeller, kan helserådet kreve slik avgrøftning av grunnen at kjelleren holdes tørr. Kjelleren skal ha vindu eller annen åpning som kan brukes til luftveksling.
- h) Kjelleren må ikke uten helserådets tillatelse brukes til beboelsesrum, og i bebodde kjellerrum skal rummenes og vindusflatens størrelse være som for almindelige beboelsesrum bestemt. Den over jordflatens nivå liggende del av lysåpningen skal utgjøre minst $\frac{2}{3}$ av den samlede vindusflate. Gulvet må dekkes av asfalt, cement eller annet vanntett materiale, og ovenpå samme legges tre-gulv uten fyll. Der må isoleres og dreneres tilstrekkelig, og gulvet må ligge minst 0,5 m over høieste grunnvannstand.

Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mer enn 1,25 m høiere enn kjellerens gulv. Ytterflatene av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 cm bred grav som skal gå minst 20 cm dypere ned enn kjellergulvet og være tilstrekkelig drenert så opsamlet vann lett finner avløp.

9 sept.

Innredes bryggerhus, stryke- eller rullerum i kjelleren, må det sørges for at disse blir tørre, lyse og rummelige og sørges for at fuktighet og damp blir avledet ved passende ventilasjon: damphetten eller lignende.

§ 3. Såfremt der i beboelsesrum brukes kokeovn, skal der sørges for tilstrekkelig avledning av damp enten ved røkhette eller annen betryggende ventilasjon.

§ 4. Finner helserådet at noe bebodd hus, arbeids- eller forsamlingsrum er skadelig for helsen på grunn av utetthet, fuktighet, urenslighet, mangel på lys og luft, ved overfylling av mennesker eller av annen årsak, kan helserådet forby det brukt til mangelen er rettet.

Intet skolelokale eller forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet.

§ 5. Husdyr, undtagen hund og katt, må ikke ha stadig opphold i beboelsesrum eller matbod eller rum som har felles vegg med sådant.

Fra dyrenes opholdssted må der ikke komme tilsig til brønn, bekk eller annet sted som der tas drikkevann fra for mennesker eller dyr eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler.

I tettere bebyggede strøk kan helserådet vedta særlige forholdsregler for eller helt forby at der holdes husdyr hvis sanitære ulemper følger med dem. Helserådet bestemmer hvilke strøk til enhver tid er å anse som tettere bebygget.

§ 6. Akter noen å sette igang bedrift som ved stank eller giftige gassarter kan forurense luften eller som en på annen måte kan frykte for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes helse, skal plan for anlegget på forhånd bli forelagt helserådet, og vedkommende være pliktig til både ved anlegget og driften å rette sig efter de bestemmelser helserådet gir for å fjerne sanitære misligheter, likesom enhver sådan bedrift er underkastet helserådets tilsyn og bestemmelser.

§ 7. Arbeidsrum og verkstedlokaler er undergitt helserådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

Priveter og avfallsstoffer.

§ 8. Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet med privetbinge som skal ligge minst 10 m fra eget eller annet våningshus og matbod, samt fra offentlig vei eller privat felles vei.

Fra privetet må der ikke kunne skje tilsig, hverken til noe av de nevnte steder, eller til opkomme, brønn, bekk eller andre

steder hvorfra tas drikkevann til mennesker eller husdyr eller 9 sept.
vann til annet husbruk, og heller ikke til vann som brukes i
bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelses-
midler.

Ved bygninger og steder hvor der jevnlig samles mange
mennesker, f. eks. ved kirker, bedehus, forsamlingslokaler og
lignende, skal der forefinnes priveter av sådan størrelse og
innredning som helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemmer.
De skal holdes rene.

Privetbinger skal være innklædd og påfylles strømidler så
ofte og i sådan mengde at stank til enhver tid undgås. Bin-
gene skal tømmes minst 2 ganger årlig og for øvrig så ofte
som helserådet finner det nødvendig av sanitære grunner.

Priveter kan anbringes i egen bygning eller i annen ut-
husbygning i kortere avstand fra våningshus, matbod eller
offentlig eller felles privat vei hvis der innrettes frostfritt
vannklosett eller klosettinnretning med flyttbare beholdere.
Følgende skal da iakttas:

Priveter skal ha tette vegger og dør som kan holdes
ordentlig igjenlukket. Det skal ha vindu som kan åpnes mot
fri luft, og være forsynt med en luftpipe som munner ut under
sætet. Åpningen i sætet skal være forsynt med tett og hengslet
lokk. Anvendes flyttbare beholdere skal de stå på støpt, tett
underlag og må ikke være synlige utenfra. De skal jevnlig
påfylles strøelse så ekskrementene til enhver tid er dekket.
Beholdere må tømmes før de er blitt $\frac{3}{4}$ fulle og efter hver
tømming gjøres ordentlig rene.

Klosett kan anbringes i våningshus når følgende iakttas:

Klosettrummet gulv skal være belagt med et hårdt for
vann ugjennemtregelig beleg. Loft og vegger skal være
tette. Rummet skal være forsynt med vindu som kan åpnes
mot fri luft og med luftpipe som munner ut over husets tak.
Det må ikke være umiddelbar adgang til klosettrummet fra
beboelsesrum, kjøkken eller fra rum hvor matvarer opbe-
vares. Det kan være innrettet som klosett med flyttbare be-
holdere eller som vannklosett. Klosett i våningshus må for
øvrig i hvert enkelt tilfelle være godkjent av helserådets
ordfører.

Urinsteder skal gis hensiktsmessig avløp og må være
overensstemmende med de bestemmelser som gjelder for pri-
veter. De skal holdes godt rene.

§ 9. Sjøppel, feieskarn eller annet avfall eller ildeluktende
stoffer, så vel fra beboelseshus som fra bedrifter må ikke
slåes like utenfor husdøren men skal enten brennes, samles
i tette, med lokk forsynte kasser, legges i kompost eller bort-
bringes til hensiktsmessige steder. Komposter eller annet op-

9 sept. lag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke legges nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbod enn 20 m. De skal alltid holdes vel tildekket med jord og de skal anlegges således at der ikke skjer tilsig til brønn, bekk eller annet sted hvorfra der tas drikkevann. Døde dyr eller deler av sådanne skal brennes eller nedsenkes i sjøen eller nedgraves minst 1 m under jordoverflaten og da således at der ikke skjer tilsig til drikkevann.

Vaskevann, skyllevann og lignende må ikke slås like utenfor husdøren eller i nærheten av beboelseshus eller matbod, men i godt tillukket synkebrønn eller synkegrøft som ikke må ligge nærmere beboelseshus, matbod eller allfarvei enn 10 meter og således at derfra ikke kommer tilsig til nevnte steder, til naboeiendom uten naboens samtykke eller til sted som der tas drikkevann fra til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Synkegrøfter og synkebrønner skal rengjøres og spyles så ofte at de ikke forårsaker stank eller andre sanitære ulemper.

Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til steinur eller beleilig bakkeskråning under hensyn som ovenfor nevnt.

Enhver vask som der tømmes skyllevann i skal ha vannlås.

§ 10. Privetgjødning må ikke oplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted hvorfra drikkevann tas enn 10 m og annen naturlig gjødsel ikke nærmere enn 5 m.

Drikkevann.

§ 11. Brønner, bekker eller lignende hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, må på ingen måte forurenses. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann som er tatt fra et sted som ligger privet, gjødseloplag eller urinsted nærmere enn 10 m eller har tilsig fra sådanne steder.

Der må i brønner eller vanninntaks umiddelbare nærhet ikke foregå vaskning eller skylling av klær eller lignende.

Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte være beskyttet mot forurensning av overvann. De skal være muret eller på annen måte være klædd på sidene, forsynt med tett, tilstrekkelig høit overbygg og hengslet lokk. Bunnen skal være dekket med pukksten eller stenheller. Brønnen skal

renses eller tømmes så snart vannet viser sig mindre godt, 9 sept. eller når helserådet krever det.

§ 12. Eier av leiegård, arbeidsbolig, fabrikk eller forsamlingslokale skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og rent vann.

§ 13. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevanntak benyttet når vannet formodes å være skadelig eller farlig for mennesker eller dyr.

§ 14. *Fjøset og melkens behandling .*

Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og godt utluftet. Storrensjøring minst en gang om året: vaskning av gulv, vegger, tak og alt inventar med grønsåpe og varmt vann eller overstrykning med kalkpuss.

Efter rengjøring skal fjøset utluftes med gjennomtrekk i flere dager.

Kuene skal holdes rene.

Melkekar og melk må behandles med den største renslighet.

I ethvert fjøs skal der være vaskevannsstol med vaskevannsfat, såpe, rent vann og rene håndklær.

Den som melker, skal ha på sig rent, hvitt armforklæ og må før melkingen såpevaske sine hender. Er kuas jur, spener eller bakdel tilsølet, må den vaskes grundig der og etterpå tørres godt med ren, tørr klut. Melken må snarest bringes ut av fjøset. Under melkingen må ombæring av stråfôr, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som frembringer støv eller stank, ikke finne sted.

Melk må såvidt mulig ikke opbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås, må de kar hvori den opbevares holdes godt tildekket.

Ikke under noen omstendighet må dog melken opbevares i soverum eller i rum hvor syke mennesker opholder sig.

Ved sykdom blandt besetningen (herunder også innbefattet lettere sykdommer som jurbetendelse og diarré) eller annen smittsom sykdom i husstanden skal alt salg av melk stanses og forholdet meldes til nærmeste helserådstilsynsmann, som nærmere skal undersøke saken og gjøre innberetning herom til helserådets ordfører.

Kjøtt av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom, må ikke frembys til salg, uten at det er undersøkt av autorisert dyrlæge og av ham ved skriftlig erklæring godkjent som anvendelig til menneskeføde.

Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i ethvert fjøs hvorfra det leveres melk til salg.

9 sept.

§ 15. *Salg av næringsmidler etc.*

Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten derved at de inneholder giftige eller for organismen skadelige bestanddeler.

Det er forbudt å tilsette nærings- eller nydelsesmidler noe stoff som av helserådet anses skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet, kan helserådet forby at der blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- eller nydelsesmidler som kommer fra eller falbys på steder hvor der ikke blir iaktatt det tilbørlige renhold ved varens tilvirkning, opbevaring og forsendelse.

Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver.

Helserådet kan forby salg eller annen overdragelse av nærings- eller nydelsesmidler fra steder hvor der forekommer eller befryktes å forekomme tilfelle eller finnes basillebærer av ondartet smittsom sykdom som kan utbredes med varene.

Helserådet kan beslutte at varer som finnes skadelige for sundheten skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommendes bekostning.

§ 16. *Butikker.*

Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal være anbragt fotskraper. Gulv og disk skal daglig rengjøres. Tørr feining er forbudt. Spyting på gulvet er ikke tillatt. Plakater opsettes med: «Spyting strengt forbudt».

Alle slags matvarer må beskyttes mot støv og annen urenhet, så vel i butikken som i tilberedningsrum og lagerrum. De skal anbringes i rene og tildekkede kar, i tette skuffer eller skap med dører. Vekt- og måleredskaper som benyttes ved handel med matvarer, skal være rene når de brukes. Mål og kar hvis glassur eller fortinning er defekt skal kasseres eller istandsettes.

Melk og fløte må ikke opbevares sammen med varer som kan gi dem usmak, forurensning eller bederve dem, (f. eks. fisk, gammelost, parafin, poteter og lignende). All melkehandel må foregå fra rum hvor den aller største renslighet må iakttas, og hvorfra der ikke må selges varer som kan gi melken usmak.

Det er selgeren forbudt å innpakke matvarer i aviser eller i urent papir. Ved transport av melk, fløte og andre

matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning. 9 sept.

I butikker hvor matvarer forhandles skal der være vaskestell med tilbehør, og betjeningen pålegges jevnlig å vaske sine hender. Kunder må ikke berøre andre matvarer enn dem de selv kjøper. Tobakksrøking er forbudt i butikker hvor der selges matvarer.

Utsalgssteder for matvarer må ikke brukes til soverum eller kjøkken eller stå i direkte forbindelse med slike rum.

I enhver butikk innen herredet skal der være opslått særavtrykk av denne paragraf.

§ 17. *Renhold i bakerier.*

- a. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan gi anledning til støv eller stank eller hindre en effektiv rengjøring, må ikke finnes i bakeriet.
- b. Bakeriet skal alltid holdes ordentlig rent. Hver dag efter endt arbeide skal gulvet vaskes. Tak og vegger skal vaskes minst hvert fjerdingår, og vinduer og dører minst hveruke. Under rengjøringen må brødvarer ikke opbevares i bakeriet. Aske og annet avfall må fjernes hver dag.
- c. Bakertrau og bakerbord, surkasser samt andre til bakeningen benyttede gjenstander som hyller, plater, fjeler m. m. må holdes omhyggelig rene. Smør, melk og andre stoffer som benyttes til fremstilling av bakverk, må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk må tillages for dagens behov. Strykevisker må rengjøres hver dag i kokende vann.
- d. Melsekker må renses og børstes omhyggelig for støv og smuds før innholdet tømmes i bakertrauet.
- e. I bakeriet er bruk av tobakk i hvilken som helst form forbudt, og piper og tobakk må ikke henlegges på sådanne steder at mel, deig eller brødvarer kan forurenses.
- f. Bakerne skal under sitt arbeide være iført egen ren, hvit drakt som ikke må benyttes utenfor bakeriet, og som må skiftes ren minst 1 gang i uken.
- g. I bakerier skal det være vaskevannsstell, såpe og rene håndklær til bruk for betjeningen.

Bakerne må rense sine negler og omhyggelig vaske underarmer og hender umiddelbart før og efter deig- og brødlagingen. Hendene må også vaskes efter bruk av (klosett eller) privet.

Det er forbudt i bakeriet å beskjeftige personer som har sår, byller eller utslett på hender eller armer.

Bakeriet må ikke benyttes til klæsvask.

- 9 sept. h. Alle brødvarer skal behandles med den største renslighet og ved ombringelse eller forsendelse føres i tildekkede kurver eller rene kasser.

Særavtrykk av denne paragraf skal være opslått i alle bakerier.

Fiskevær.

§ 18.

- a) Enhver nybygning eller ombygning av rorbod skal meldes til ordføreren i helserådet og være godkjent av ham før arbeidet settes i gang.
- b) Rorbodene skal ligge på tørr, drenert grunn eller på fjell — såvidt mulig med fritt avløp til sjøen. All matjord må være fjernet fra grunnen.

Tunet omkring rorboden skal være jevnet og grøftet så det ikke dannes vann- eller sølepytter.

- c) I rorbodene må ikke huses flere mann enn at det i hvert soverum blir minst 4 kubikkmeter luft og $1\frac{1}{2}$ kvadratmeter gulvflate på hver. På veggen over døren i hvert rum skal være angitt dets ruminnhold og gulvets flateinnhold samt det tillatte antall beboere.
- d) Hvert sove- eller opholdsrum skal være tett og tilstrekkelig lyst og må ha minst et slagvindu med hengsler og kroker i orden. Om sengesteder og annen innredning kan helserådet treffe nærmere bestemmelse. Hvor der kokes skal der over komfyren være trekkpipe som leder dampen ut i det fri. Damphette over komfyren er ikke tillatt. Finner helserådet det nødvendig, kan det også påby annen ventilasjonsinnretning.
- e) Beboelses- eller soverum må ikke benyttes til arbeidsrum. Egning må således ikke foregå i beboelsesrum.

§ 19. Til hver rorbod skal det være privet med minst et avlukke for hver 15 mann. Er der anledning til det, skal privetene stå således at ekskrementene går direkte i sjøen. I motsatt fall skal der under privetet være tette kagger eller stamper med hank. Stampene må tømmes før de er $\frac{3}{4}$ fulle eller så ofte som helserådet bestemmer.

§ 20.

- a) Det påhviler eieren å sørge for at rorboden blir grundig rengjort og dernest utluftet før fiskerne flytter inn. Videre at det overalt i rorboden og privetet blir foretatt storrengjøring like etter at fisket er slutt og fiskerne flyttet ut. Tak, vegger, gulv og alt innbo må da skures ved varmt såpevann og all urenslighet omkring rorboden fjernes.

- b) Beboerne av rorbodene har å sørge for at der blir rengjort i boden og på privetet minst to ganger i uken, og ellers så ofte som nødvendig for at der til enhver tid kan være rent og ordentlig. Til hver søndag morgen skal det alltid være rengjort og vasket. Helserådet kan påby at i hver rorbod skal finnes et tilstrekkelig antall spyttebakker av form og størrelse som helserådet bestemmer. Spyttbakkenes bunn må være dekket med fuktig sagmug, fuktig sand, torv eller lignende. De må rengjøres så ofte det er nødvendig og innholdet tømmes i sjøen utenfor fjæremål.

Høvedsmannen har å påse, at rengjøringen blir foretatt og privetkaggene tømt som påbudt, og både han og hver av mannskapene er ansvarlig for at bestemmelsene blir etterkommet.

§ 21.

- a) Alt fiske- og agnavfall som aktes benyttet til guano eller lignende må bare legges på steder som helserådet (eller opsynet på helserådets vegne) bestemmer.
- b) Alt annet avfall som rester etter egning, søppel, kjøkkenavfall, sølevann o. s. v. må ikke kastes utenfor bodene, men enten bringes direkte i sjøen utenfor fjæremål eller opsamles i tette tjæretønner med lokk — eller andre beholdere som er godkjent av helserådet — og som anskaffes av rorbodens eier. Tønnene — eller beholderne — må tømmes i sjøen utenfor fjæremål før de er fulle.

§ 22. Brønner eller andre vanntak hvor det hentes vann til mat og drikke må ikke på noen måte forurennes. På disse steder må ikke foregå vask og heller ikke må der eller i nærheten tømmes ut noe som kan forurense vannet. Bare rene kar og bøtter må benyttes til å hente vann i.

§ 23. Helserådet kan forby utleie av eller benyttet rorboder som det finner ikke er i forsvarlig stand og om nødvendig påby utflytning fra disse.

§ 24.

- a) Forskriftene gjelder også andre losjihus som benyttes under fiske og likeledes losjifartoi i den utstrekning de kan anvendes der.
- b) Hvis helserådets lovlige påbud ikke etterkommes innen den frist som rådet setter, kan det la arbeidet utføre på vedkommendes bekostning.
- c) Under særlige forhold kan helserådet tilstå avvikelse fra disse forskrifter.
- d) Ordføreren i helserådet kan alltid treffe avgjørelse på rådets vegne når det gjelder å handle hurtig. Saken må da snarest forelegges helserådet.

- 9 sept. e) Overtredelse av forskriftene straffes efter den lovgivning som til hver tid gjelder.
 f) Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i hver rorbod.

§ 25. *Om anlegg og drift av pelsdyrgårder.*

Anlegg av pelsdyrgård må på forhånd meldes til og godkjennes av helserådet.

Pelsdyrgård må ikke legges så nær beboelseshus eller offentlig vei at lukt er til plage, heller ikke må den legges slik at der kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller annet sted hvor en tar vann til folk, fe o. s. v. Avfallet fra gården må brennes eller legges i kompost og dekkes godt med jord.

Kopper og kar som en bruker i gården må vaskes i særskilte kar. Kluter, koster eller annet som blir brukt til vasken må ikke brukes til annen vask i beboelseshus eller uthus. Kammer og koster som en bruker til pelsdyr må ikke brukes til andre dyr. Sendingskasser må ikke settes inn i uthus, fjøs eller stall før de er grundig rengjorte.

De som steller med dyrene skal ha særskilt fottøi til bruk i pelsdyrgården og må passe nøie på at dette fottøiet ikke kommer inn i beboelseshus, grisehus, fjøs eller stall uten at det er godt vasket. Røkterne skal ha særskilte ytterklær (overalls) når de steller dyrene. Hver gang røkteren har stelt dyrene, behandlet redskap, kar og lignende må han vaske hender og underarmer grundig. Dersom en av en eller annen grunn må ta hvalper inn i hus for kortere tid, må streng renslighet iakttas. De må bare behandles av røkteren. Når de er kommet tilbake til pelsdyrgården må det rum de har vært i rengjøres og luftes grundig.

Revemat må opbevares, behandles og sendes slik at det ikke kommer lukt eller annen urenslighet til beboelsesrum, matrum, til offentlig gate, plass eller vei.

Tuberkulose og andre smittsomme sykdommer.

§ 26. Når en tuberkuløs forandrer bopel skal anmeldelse herom skje til helserådets ordfører. Anmeldelsesplikten påhviler så vel den syke selv som den husvert hvorfra og den husvert hvortil vedkommende flytter.

For tjenestefolk påhviler anmeldelsesplikten vedkommende husbond.

§ 27. Personer fra fremmede kommuner må ikke mottas til forpleining mot godtgjørelse uten at de har lægeattest for at de ikke lider av akutt smittsom sykdom eller av syflis i

smittsom form. Såfremt de lider av noen sådan sykdom, må 9 sept. forholdet først godkjennes av helserådets ordfører. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 28.

- a. Ved opptreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husbond eller husfar, som har å gjøre anmeldelse herom i overensstemmelse med § 14 i sundhetsloven av 16 mai 1860, tillike straks dra omsorg for betryggende avsondring, så vidt omstendighetene tillater.
- b. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander som de benytter, eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke opbevares i de rum hvor den syke opholder sig.
- c. Inntil læge kommer tilstede og har meddelt nærmere forskrifter, må samkvem mellom det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder innskrenkes til det minst mulige. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke, ikke uten nødvendighet delta i møter eller sammenkomster. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger.
- d. Sammenkomster i selskapelig eller annet øiemed, som ikke er uopsettelige eller absolutt nødvendige, må ikke avholdes i det smittede hus.
- e. Når læge er kommet til stede, skal han foreløbig treffe de anordninger og forføininger med hensyn til avsondring av den syke, hans husfeller og omgivelser og med hensyn til rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander, som sykdommens beskaffenhet krever, og omstendighetene tillater, og med hensyn til andre sanitære forhold når dette finnes påkrevd. Det må overlates til lægens skjønn efter omstendighetene å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i hvert fall noie efterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles av lægen selv, eller opheves av helserådet eller dets ordfører.
- f. Forsåvidt der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen er optrådt, må dette opføre inntil tillatelse er meddelt av helserådets ordfører.
- g. Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt, må ikke søke skole før tillatelse er meddelt av helserådets

9 sept.

ordfører. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens husstand, og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må denne lukkes inntil helserådets ordfører har avgitt nærmere bestemmelse.

h. Så snart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføininger er innløpne til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger som efter tilfellets beskaffenhet er fornødne.

§ 29. Lider skolebarn av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal læreren forhandle med deres foreldre eller foresatte om forholdet. Hjelper ikke dette, skal helserådet underrettes.

Overholdelse av helseforskrifter.

§ 30. Undlater noen innen den av helserådet fastsatte frist å treffe de forføininger som i henhold til helseforskriftene eller de av helserådet i hvert tilfelle lovlig fattede beslutninger påhviler ham, kan helserådet la forføiningene utføre på rette vedkommendes bekostning.

Hvor der er tvil om hvem der i tilfelle skal etterkomme et påbud, har helserådet å holde sig til eieren.

Under særegne forhold kan helserådet innrømme avvikelser fra helseforskriftene.

Ordføreren kan alltid treffe avgjørelse på helserådets vegne hvor en hurtig beslutning kreves, og der ikke er tid til å avvente avholdelse av helserådsmøte. Saken forelegges derefter snarest mulig for helserådet.

Der skal alltid forefinnes et tilstrekkelig antall trykte eksemplarer av disse forskrifter til gratis utdeling. Disse så vel som de i forskriftene påbudte opslag anskaffes på herredskassens regning.

§ 31. Overtredelse av helseforskriftene eller de med hjemmel av samme gitte forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov.

§ 32. Disse forskrifter trer i kraft 3 måneder efterat de er approbert.

I Norsk lovtidend 1 avd. nr. 6 for 1938 (side 205—6) er inntatt en fortegnelse over de særlige helse- og næringsmiddel-forskrifter som gjelder for hele landet.

9 sept.

Kongelig resolusjon.

I. I medhold av lov om laks- og sjørrettfiskeriene m. v. av 27 februar 1930 § 39 h, jfr. § 39, siste ledd, fastsettes ubetinget forbud mot ethvert fiske på strek-

ningen fra og med Nedrefoss til og med Imofoss i Nord- 9 sept.
reisaelva i Nordreisa herred, Troms fylke.

- II. Denne resolusjon trer i kraft 1 januar 1939 og gjelder
inntil videre, dog ikke lenger enn ut året 1943.

Rettelser.

Side 734. Oversettelsen til nynorsk av de ved kongelig resolu-
sjon av 27 mai 1938 fastsatte nye trafikkregler. 13. juli
I annen spaltes annen linje nedenfra står der som
følge av en skrivfeil i manuskriptet «overarmen»
istedenfor rettelig: u n d e r armen.

- » 1230. Forskriftene for handel med såvarer. I § 6, siste
linje skal der istedenfor «nødvendig» rettelig stå:
u n ø d v e n d i g.

- » 1234. Forskriftene for handel med såvarer. Tabellens
overskrift skal rettelig være: Spillerum for renhet.

Kongelig resolusjon.

9 sept.

I henhold til midlertidig lov av 8 april 1938 utferdiges
slydende

Regler om beregning, utligning og innbe-
taling av avgift til Arbeiderfondet.

Kapitel I. Supplerende regler om avgiftens beregning

§ 1. Nettoformue. For aksjeselskaper og de i lov
av 13 juli 1921 § 8, første og annet ledd, nevnte selskaper set-
tes nettoformuen til formuesansettelsen ved den ordinære
statsskattligging med tillegg av formue i aksjer og parter
som ikke er innbefattet i denne.

For enkeltmannsbedrifter og anavarlige selskaper (land-
brukslovens § 20, byskattelovens § 15, begges annet ledd)
fremkommer nettoformuen ved at det fra den bruttoformue
som må anses anbragt i bedriften (selskapet) trekkes gjeld
som bedriftsinnehaveren (selskapsmedlemmene) har pådratt
sig i medfør av virksomheten. For ansettelse av bruttofor-
mue gjelder i sin almindelighet de samme regler som for for-
muesansettelsen ved den ordinære

Utgiver: Byråchef C. Lampe.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo

Kongelige skattepliktige. Gjeld ansettelse ved utligning av de al-
mindelige skatter. Gjeld ansettelse ved utligning av de al-
mindelige skatter og stille interessenter regnes ikke som gjeld.